

P E T E R   H A N D K E

Kísérlet a sikerült napról

FORDÍTOTTA
Csordás Gábor

P E T E R H A N D K E

KÍSÉRLET

A S I K E R Ű L T N A P R Ó L

E G Y T É L I N A P Á L M A

TYPOTEX

A könyv megjelenését a könyvkiadói program keretében
a Nemzeti Kulturális Alap támogatta

A fordítás a következő kiadás alapján készült:
Peter Handke: *Versuch über den geglückten Tag.*
Ein Wintertagtraum. In *Peter Handke Bibliothek. Erste*
Abteilung. Band 1–9. Prosa 3. 759–807. Suhrkamp, 2018

© Peter Handke 1991

© All rights reserved by and controlled through
Suhrkamp Verlag Berlin

Hungarian translation © Csordás Gábor, 2023

Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2023

Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

ISBN 978 963 493 194 2

Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ φρονεῖ.

*Aki az egyik napot megkülönbözteti,
az Úrért különbözteti meg.*

Róm 14,6

Téli nap: a lovon megfagy az árnyék.

Basó

William Hogarth festő önarcképe Londonban, egy pillantás a tizennyolcadik századból, egy paletta, amelyet nagyjából középen kettéoszt egy könnyeden lendületes vonal, az úgynevezett „line of beauty and grace”. És egy lapos, lekerekített kő az íróasztalon, a Boden-tó partjáról, a sötét gránitban átlósan, az egyenestől mintegy játékosan éppen a megfelelő pillanatban eltérő hajlással egy finom, mézsfhér ér, amely a kavics két felét szétválasztja és összetartja. És az utazás a helyiérdekű vonattal a Szajna-magaslatok közt Párizstól nyugatra, azon a délutáni órán, amikor a reggel beköszöntének friss levegője és fénye rendszerint elhasználódik, már semmi sem természetes, és a nap szorultságán már talán csak az segít, ha beesteledik, a sínek hirtelen kanyarodása

széles ívben, idegenszerűen, meghökken-
tően, magasan a folyó mélyedésében hirte-
len szabadon szétterpeszkedő város fölött,
a körülbelül St. Cloud és Suresnes magassá-
gában bolondosan és egyúttal valóságosan
feltornyosuló látnivalóival együtt, és ezzel
az előre nem látott kanyarral a nap folyá-
sa a szűkösségből a szempillameresztésből
a szempillacsapásba való átmenet egyet-
len másodpercében új irányt kapott, és a
„sikerült nap” már csaknem elejtett ötlete
visszatért, a lendülettel együtt, amely arra
késztet, hogy egy ilyen nap elemeinek és
problémáinak leírását, előszámlálását vagy
elbeszélését pótlólag megkísérelje az ember.
A „szépség és báj vonala” Hogarth palet-
táján mintha nem szabályszerűen váгна
utat magának a formátlan festéktömegek
között, mintha betemetődne közöttük, és
mégis olyan, mintha árnyékot vetne.

Ki élt már meg egy sikerült napot? Először
valószínűleg a legtöbben ezt fogják állítani
magukról. És akkor szükség lesz a kérdés

folytatására. „Sikerültről” beszélsz, vagy egyszerűen csak „szépről”? Egy „sikerült napról” beszélsz, vagy egy – igaz, éppen olyan ritka – „gondtalanról”? Számodra már sikerült nap az olyan, amelyik problémák nélkül zajlott le? Látsz különbséget egy szerencsés nap és egy sikerült között? Más-e neked egyik vagy másik sikerült napról az emlékezés segítségével beszámolni, illetve most mindjárt, közvetlenül utána, a köztes idő átalakító hatása nélkül ugyanennek a napnak az estéjén, amelynek jelzője nem lehet a „megoldott” vagy a „kiállt”, hanem egyedül csak a „sikerült”? Számodra tehát a sikerült nap alapján más, mint egy nehézségek nélküli, egy szerencsés, egy jól eltöltött, egy tevékeny nap, egy átévészelt, egy, a régmúltaktól megdicsőült nap – egyetlen egy elég ezek közül, hogy az egész nap dicsőségben ússzon –, továbbá, mint akármelyik nagy nap a tudomány, a hazád, a népünk, a föld népei, az emberiség számára? (Mellesleg: lásd – nézz föl – a madarak körvonalait odafönt a fán; a görög ige

az „olvasásra” Pál leveleiben szó szerinti fordításban miért „felpillantás”, sőt „fölszűrés”, „fölszűrés”, olyan szó, amelyik külön felszólító mód nélkül már felszólítás vagy felhívás; és hozzá még azok a kolibrik a dél-amerikai dzsungelben, amelyek védelmet nyújtó fájukat elhagyva egy hulló levél hintázását utánozzák, hogy a keselyűket megtévezzék...) – Igen, a sikerült nap számomra nem olyan, mint az összes többi; többet *jelent* nekem. A sikerült nap több. Több, mint egy „sikerült észrevétel”, több, mint egy „sikerült sakkhúzás” (vagy akár egy egész sikerült játszma), mint egy „sikerült csúcstámadás télen”, valami más, mint egy „sikerült menekülés”, egy „sikerült operáció”, egy „sikerült kapcsolat”, bármiféle „sikerült dolog”, és független a sikerült ecsetvonásoktól vagy mondatoktól is, és semmi köze sincs „egy életen át tartó várakozás után egyetlen óra alatt sikerült költeményhez”! A sikerült nap semmihez sem hasonlítható. Egyedülálló.